

Registratienummer 23.053188

Onderwerp Aanvullende vragen n.a.v. Beeld VV Schoon en Gezond water 7 juni 2023
Indiener Henk Hazenoot [Partij BBB](#)
Datum vraag 9 juni 2023
Datum antwoord 11 juli 2023
Bron E-mail
Aan De verenigde vergadering
Van Dijkgraaf en hoogheemraden
Portefeuillehouder Hans Schouffoer

Context

Op 7 juni heeft een Beeld VV plaatsgevonden over het inwerkprogramma Schoon en Gezond water. De heer Hazenoot van de BBB fractie heeft aanvullende vragen gesteld.

Bij beantwoording van de vragen 1 t/m 3 wordt ervan uitgegaan, dat met de "verboden" stoffen de door de EU verplicht gestelde prioritaire stoffen worden bedoeld, waarmee binnen de KRW-monitoring de chemische toestand wordt bepaald.

Vraag 1

Het water voor Rijnland wordt ingelaten bij Gouda. De kwaliteit van het inkomende water wordt gemeten is aangegeven. Ik wil graag weten welke stoffen in het ingelaten water zitten die op de lijst met "verboden" stoffen zitten.

Antwoord 1

De KRW-monitoring voor de waterkwaliteit kent twee typen monitoring: de Toestand & Trendmonitoring (T&T) en de Operationele Monitoring (OM). Bij de T&T-monitoring meet Rijnland op vier hoofdpunten van ons het watersysteem iedere KRW-planperiode één van de zes jaar maandelijks alle KRW-stoffen. De OM-monitoring betreft metingen in de KRW-waterlichamen zelf van de probleemstoffen. Deze laatste worden elk jaar maandelijks gedaan. Nabij het inlaatpunt ligt een T&T-meetlocatie in de Gouwe. Op dit meetpunt zijn in de tweede KRW-planperiode (2016-2021) norm-overschrijdende hoeveelheden van de groep "verboden" stoffen diverse PAK's en van de nieuwe prioritaire stof PFOS aangetroffen.

Vraag 2

Het water gaat er weer uit bij het Noordzeekanaal. Daar worden ook metingen gedaan. De suggestie werd gewekt dat er "schoon water" in komt dat er bij de uitgang meer vervuild uitgaat. Ik wil graag weten of er verschil zit in de aanwezige stoffen in vergelijking met de stoffen bij het inlaten.

Antwoord 2

We meten de waterkwaliteit in ons hele systeem, ook bij Gouda en de andere boezemgemalen. De meeste stoffen die we meten bij het inlaten meten we bij het uitmalen ook, maar dan vaak in hogere concentraties. Het jaargemiddelde PFOS-concentraties bij de T&T- meetlocatie in de Gouwe (ca. 2 ng/l) is lager – maar nog steeds boven de norm - dan bij de andere T&T-meetlocaties bij de boezemgemalen Halfweg, Spaarndam en Katwijk (respectievelijk ca. 8, 4 en 4 ng/l). De PAK-concentraties zijn daarentegen in de Gouwe over het algemeen hoger dan bij de andere T&T-meetlocaties. Bij Spaarndam is de stof irgarol en bij Halfweg de stof tributyltin in normoverschrijdende concentraties aangetroffen in de tweede KRW-planperiode, terwijl deze niet zijn aangetroffen in de Gouwe.

Vraag 3

Is het zo zou zijn dat het water sterker vervuild is dan moet ook te analyseren zijn welke stoffen dan zijn toegevoegd en in welke mate. Zijn daar analyses van?

Antwoord 3

Zie antwoord op vraag 2. Bovendien onderzoeken we vooral op kleinere schaalniveaus (polders en KRW-waterlichamen) de data om te achterhalen welke bronnen normoverschrijdingen veroorzaken en wat het handelingsperspectief van Rijnland is. Voor de KRW-waterlichamen gaan we onderzoek doen naar mogelijke puntbronnen. We onderzoeken met name de stoffen waarop een handelingsperspectief is voor Rijnland of anderen. Voor stoffen die al langjarig verboden zijn, en waarvoor geen duidelijke bron te benoemen is, heeft Rijnland beperkt mogelijkheden om dit aan te pakken.

Vraag 4

Ik heb een vraag gesteld over aanpak aan de bron. Als er analyses zijn dan zou dat kunnen. Is het nu zo dat er geen aanpak aan de bron gedaan mag worden of kiezen we ervoor om dat niet te doen vanwege mankracht?

Antwoord 4

Het is niet de vraag of aanpak aan de bron mag, maar of Rijnland de bevoegdheid en/of het handelingsperspectief heeft om de bron aan te pakken of aanpak af te dwingen. In veel gevallen is een bronaanpak lastig, omdat de belasting op Rijnlands watersysteem vanuit diffuse bronnen komt. Dit zijn bronnen waarvan de verontreiniging niet op één bepaalde plek zijn oorsprong heeft, maar over een groter gebied plaatsvindt. Vele kleintjes maken één grote (bron). In het Rli Briefadvies Goed Water goed geregeld wordt gesteld dat er meer nodig is om de normoverschrijdingen van stoffen aan te pakken. Het Rijk heeft een KRW Impulsprogramma opgestart waarin meer aandacht en inzet komt om stoffen aan te pakken. Onze eigen analyses helpen om urgentie aan te geven voor de stoffen die voor Rijnland problematisch zijn en waar het handelingsperspectief bij anderen ligt.

Vraag 5

Ik begreep dat er een kolonie purperreigers en een kolonie aalscholvers is die voor vervuiling zorgen. In welke plassen zaten die ook alweer en hoe groot zijn die kolonies dan.

Antwoord 5

Binnen Rijnland zijn betreffende vogelkolonies bekend in de Geerplas en in de Nieuwkoopse plassen. Daarnaast is onder andere in Broekvelden-Vettenbroek en Vogelplas Starrevaart de belasting van vogels met nutriënten aanzienlijk naast andere bronnen.

Vraag 6

Vinden we bij de uitlaat ook resten van de uitwerpselen van deze vogels.

Antwoord 6

Het water dat Rijnland uitmaakt is rijk aan nutriënten. Het aandeel van vogels hierin is nooit gespecificeerd. Landelijke analyses laten zien dat vogels lokaal wel een aanzienlijke bron kunnen zijn, maar op groter schaalniveau snel verwaarloosbaar zijn ten opzichte van de totale belasting.

Vraag 7

Wat gebeurt er nu als de lokale waar ze zitten rood blijft door hún uitwerpselen?

Antwoord 7

Als niet aan de KRW-doelstellingen kan worden voldaan als gevolg van de aanwezigheid van vogelkolonies, mag deze natuurlijke belasting worden verdisconteerd in de normering van de biologische en biologie-ondersteunende parameters.

Vraag 8

Is de KWR dusdanig rigide dat deze kolonies weggehaald dan wel afgemaakt moeten worden omdat ze het water vervuilen? Zijn wij zeker geen voorstander van maar anders kunnen we boetes krijgen omdat de kolonies te groot zijn.

Antwoord 8

De KRW staat ten dienste van de biodiversiteit. Purperreigers en aalscholvers zijn beschermde vogelsoorten. Rijnland heeft geen bevoegdheid om kolonies van beschermde vogels aan te pakken.

Vraag 9

Wat zijn de jaarlijkse kosten van KRW verdeeld in interne en externe kosten?

Antwoord 9

De interne kosten bestaan uit de personeelskosten en bedragen €1,3 mln/jaar. De externe kosten voor KRW Noord en Zuid zijn voor 2023 €2,6 mln, voor 2024 €6,6 mln en voor 2025 €6,5 mln. Bij de exploitatie is er voor schoon en gezond voor €3,0 mln begroot aan externe kosten (exclusief zwemwateren en baggeren). Grootste deel van de kosten is begroot bij Monitoring en kerngegevensbeheer €1,4 mln, dit betreft metingen door Aquon. Daarnaast is er voor €0,9 mln bij beleidsonderzoeken begroot.

Vraag 10

Van de externe kosten zou ik graag weten wat de kosten van het meten van de kwaliteit is.

Antwoord 10

De kosten voor het KRW-meetnet bedragen ca € 1,3 miljoen/jaar. Daarvan is ca € 1 miljoen verplicht volgens de door EU opgestelde protocollen en/of de in Nederland met elkaar gemaakte afspraken. We besteden daarnaast ca € 300.000,- tot € 400.000,- aan het monitoren van het effect van de maatregelen.

Vraag 11

Voor het meten werd aangegeven dat er soms een vliegtuig of drone de lucht in gestuurd werd. Dat is een dure oplossing en meet een heel beperkt aantal waarnemingen. Er zijn oplossingen zoals Satalite, een satelliet service die iedere 24 overvliegt en metingen doet. Ik kan me voorstellen dat andere waterschappen daar mee werken of willen gaan werken als dat efficiënt zou zijn.

Antwoord 11

Aanvullend op de reguliere surveillance wordt voor het uitvoeren van toezicht 6x per jaar met een helikopter een milieuvlucht uitgevoerd. Hierbij worden op vooraf bepaalde locaties controles vanuit de lucht uitgevoerd (bijvoorbeeld bij lastig bereikbare plaatsen). Daarnaast wordt gelet op illegale activiteiten, vaak zijn dit lozingen of het toedienen van mest of gewasbeschermingsmiddelen. Met een drone worden locatie specifieke controles uitgevoerd om bijvoorbeeld het oppervlak te bepalen van water dat is gegraven ter compensatie van een demping of aanleg van verhard oppervlak. Daarnaast kan middels een warmtebeeldcamera worden vastgesteld of sprake is van een (illegale) lozing. Ook kunnen met een drone foto-opnames gemaakt worden van bijvoorbeeld doodgespoten taluds van sloten. Satelliet beelden zijn hiervoor alsnog minder geschikt en bovenal kostbaar. In de komende tijd zal het gebruik van drones worden uitgebreid waardoor werkzaamheden efficiënter kunnen worden uitgevoerd.

Vraag 12

Van NASA zijn ook kaarten te downloaden, o.a. van stikstof, dus dat kan ook helpen meer informatie te verzamelen.

Antwoord 12

Wij volgen nauwlettend de ontwikkelingen rondom NL-veranderdetectie. Dit is een samenwerkingsverband tussen waterschappen, Rijkswaterstaat, Netherlands Space Office en Stowa met als doel het stimuleren van het gebruik van satellietdata, het verbeteren van overheidsprocessen en de ondersteuning van het bedrijfsleven. We verwachten met de samenwerking met onze collega waterschappen dat we efficiënt aan de slag kunnen met satellietbeelden. In 2022 is de business case opgeleverd en inmiddels is een start gemaakt met de Europese aanbesteding. Bij team Monitoring & Kerngegevensbeheer wordt al wel gebruik gemaakt van satellietbeelden. Onder meer voor mutatiesignaleringen t.b.v. de BGT. De dempingen en ontgravingen die hiermee worden opgespoord worden doorgegeven aan Handhaving.